

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Datum: 14. 2. 2013

Projekt: Využití ICT techniky především v uměleckém vzdělávání

Registrační číslo: CZ.1.07/1.5.00/34.1013

Číslo DUM: VY_32_INOVACE_470A

Škola: Akademie - VOŠ, Gymn. a SOŠUP Světlá nad Sázavou

Jméno autora: Ing. Andrej Slavíček

Název sady: Základy technologie pro 1. ročník čtyřletých výtvarných maturitních oborů

Název práce: Technologie - Ergonomie (prezentace a pracovní list)

Předmět: Technologie

Ročník: 1.

Studijní obor: 82-41-M/04 Průmyslový design, 82-41-M/11 Bytový architekt - design interiéru

Časová dotace: 1 vyučovací hodina

Vzdělávací cíl: Žák se seznámí s pojmem ergonomie, oblastmi, kterých se nauka dotýká, a na příkladech pozná, jak ergonomie v praxi řeší a ovlivňuje pracovní prostředí člověka. Ergonomie poslouží dále k demonstraci toho, co se nazývá multioborová nauka.

Pomůcky: PC a dataprojektor

Poznámka: Součástí učebního materiálu je pracovní list.

Inovace: Posílení mezipředmětových vztahů, využití multimediální techniky, využití ICT.

Technologie

Ergonomie,
Prezentace .ppt

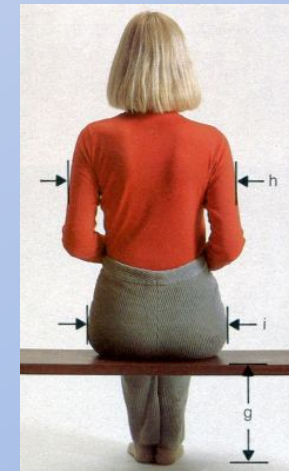
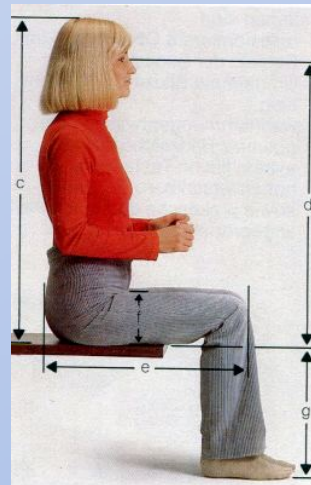
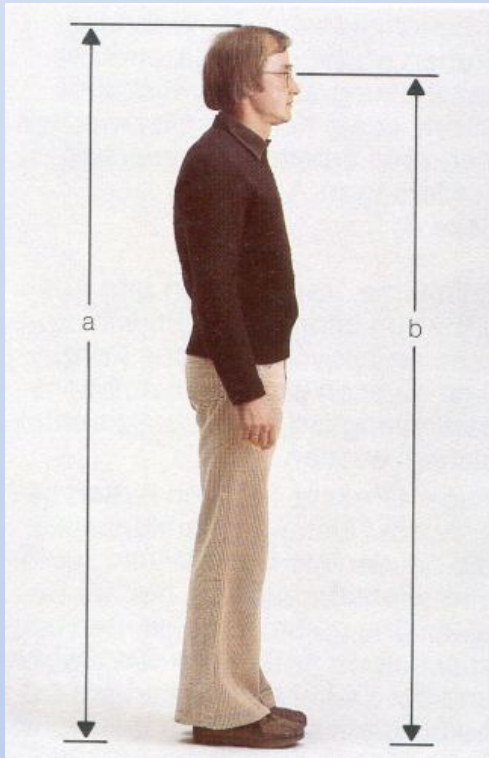
Definice

- **Ergonomie** (ergon = práce, nomos = zákon) je věda zabývající se optimalizací lidské či automatizované činnosti
- Jejím cílem je upravení pracovních podmínek, postupů a nástrojů tak, aby bylo dosaženo nejvyšší možné efektivity vykonávané činnosti
- **Ergonomie** je nauka, zabývající se **vztahem člověka a pracovního prostředí, člověka a stroje**

východisko

rozměry lidského těla

antropometrie

obrázky podle: Radl, G.W., *Ergonomie Grundlagen der Arbeitsgestaltung*, Nixdorf AG, 1986

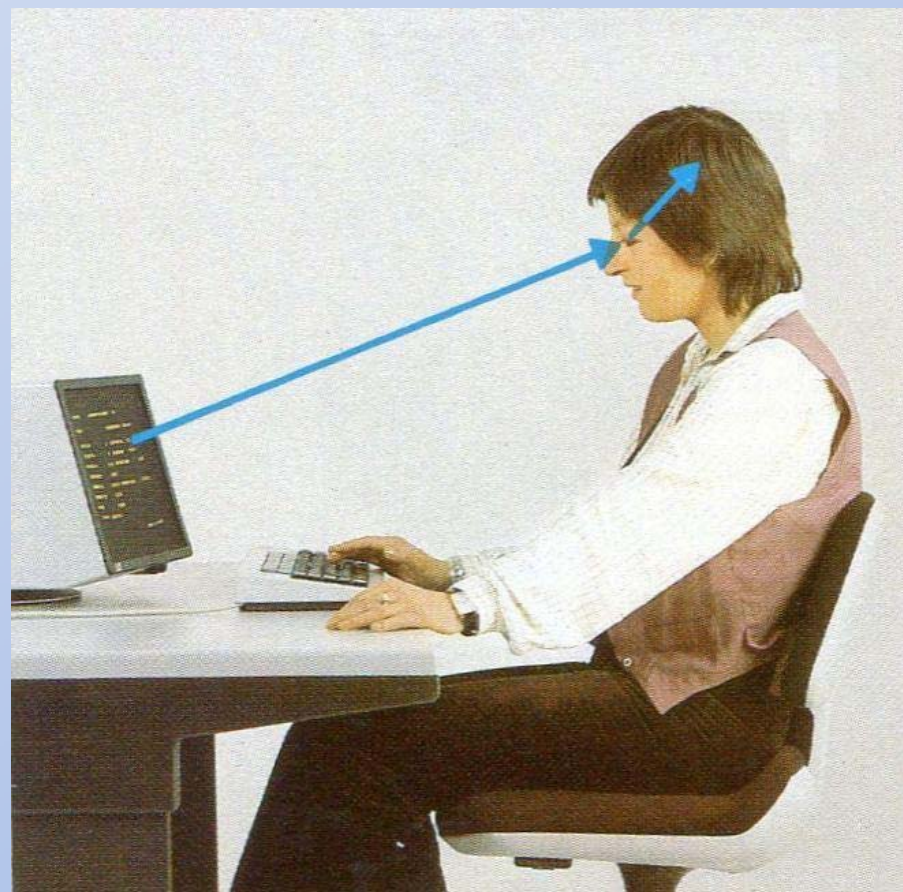
Příjem informace člověkem

zdroj informace

příjem informace

vnímání

receptory

Radl, G.W., Ergonomie Grundlagen der Arbeitsgestaltung, Nixdorf AG, 1986

Zrakové vnímání

tyčinky - po celé sítnici

čípky - žlutá skvrna (centrum vidění)

rozpoznání barev

světlo stín

barva

barvoslepost

(rozpoznání červené a zelené)

8% muži

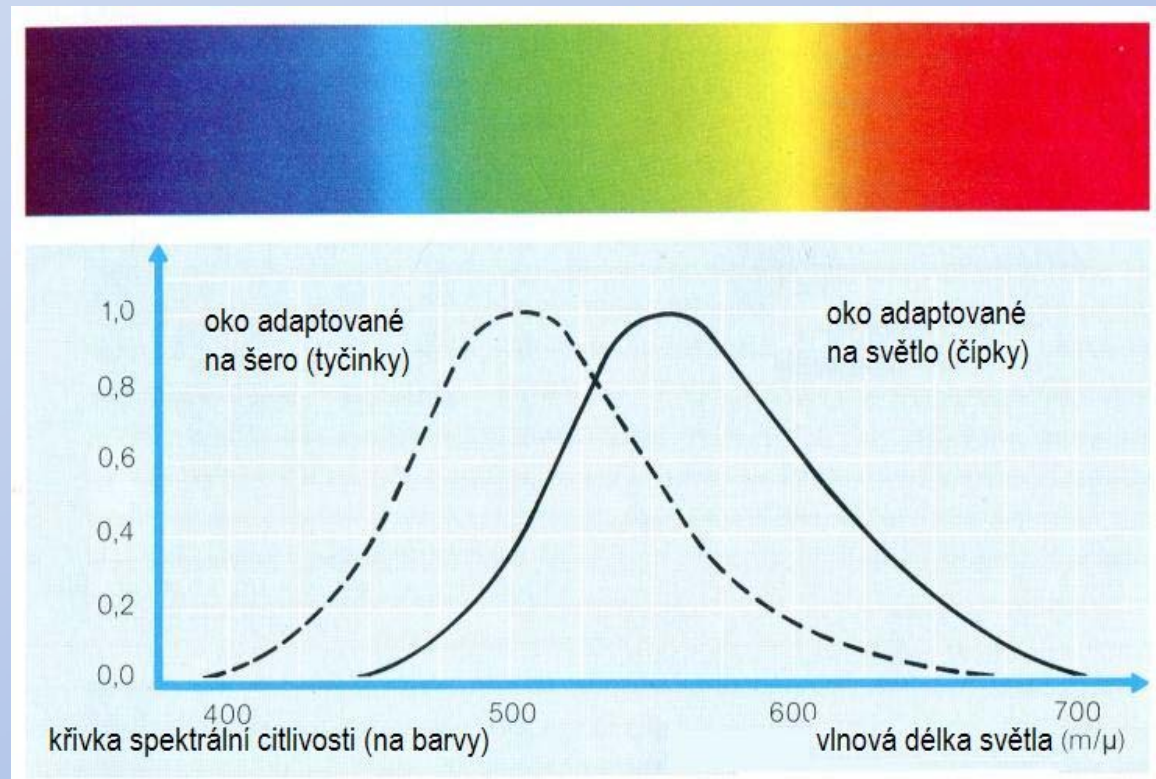
0,5 % ženy

chromozomy

muž XY

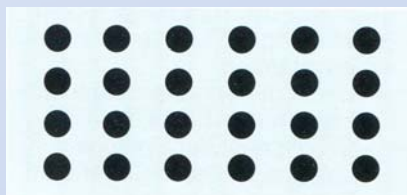
žena XX

čípky zakódovány na X

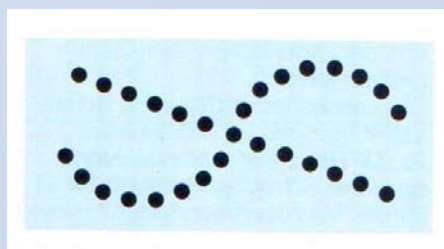
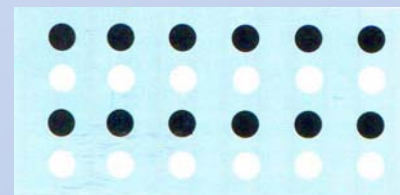

Rozpoznání forem

zákonitosti seskupování

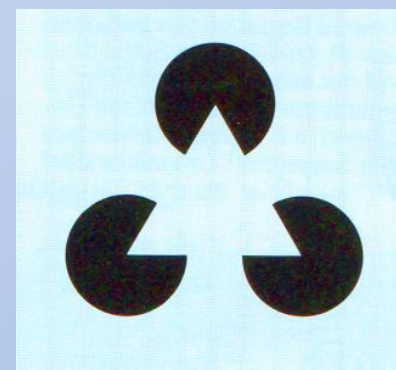

podobnost

logické pokračování

ucelenost

zákonitost
diferenciace

AUTO
HOTEL

Vnímání prostoru

- cca do vzdálenosti 7 m stereoskopické vidění,
- dále zmenšování objektů, překrývání objektů
- vzdálenější se jeví světlejší, bližší tmavší

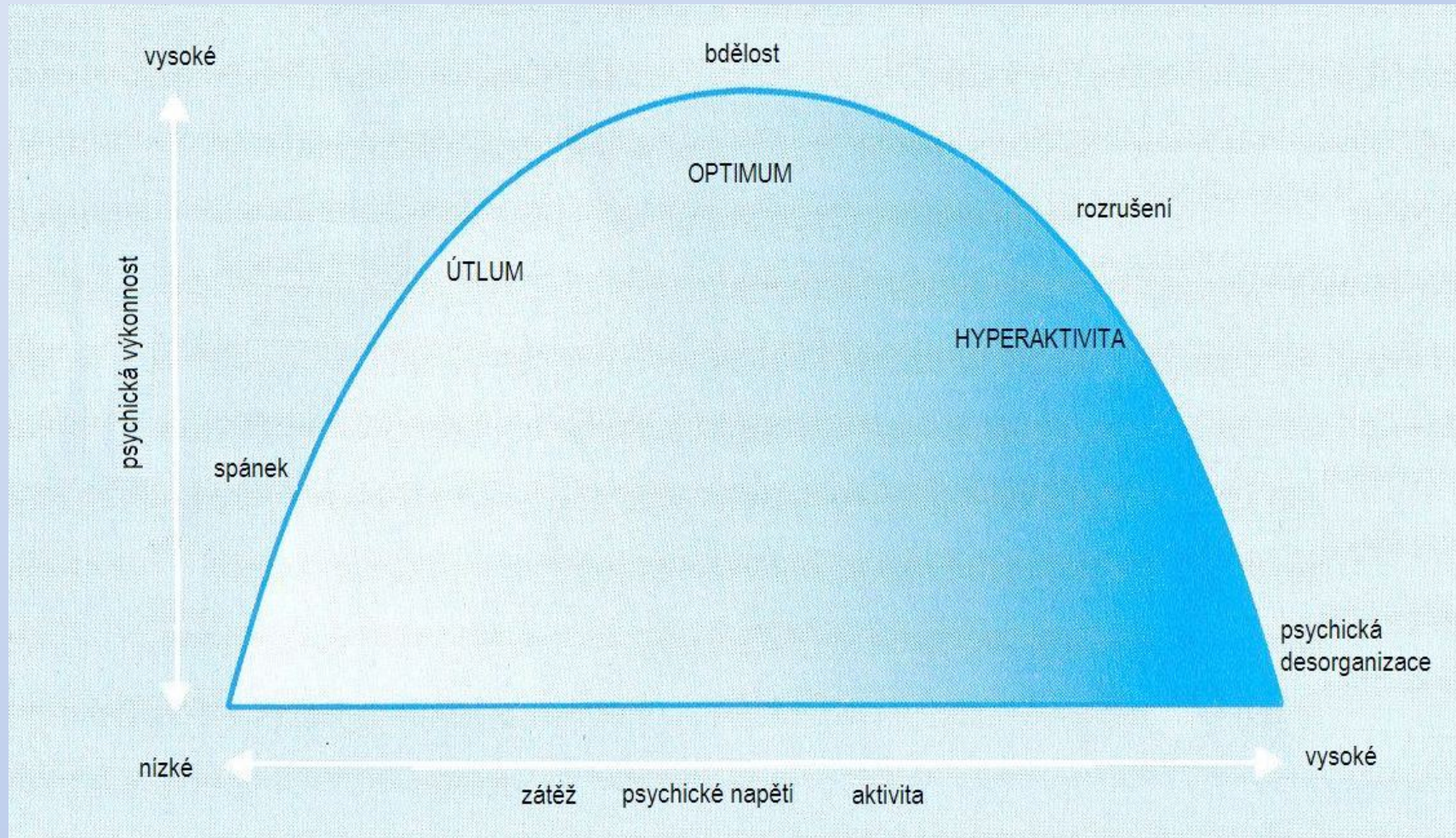
Vnímání pohybu

- periferní vidění

- sluchové vnímání
- vnímání hmatem
- polohocit (rovnováha)
- čich
- chuť
- vnímání tepla, chladu
- vnímání bolesti

Psychická zátěž, stres

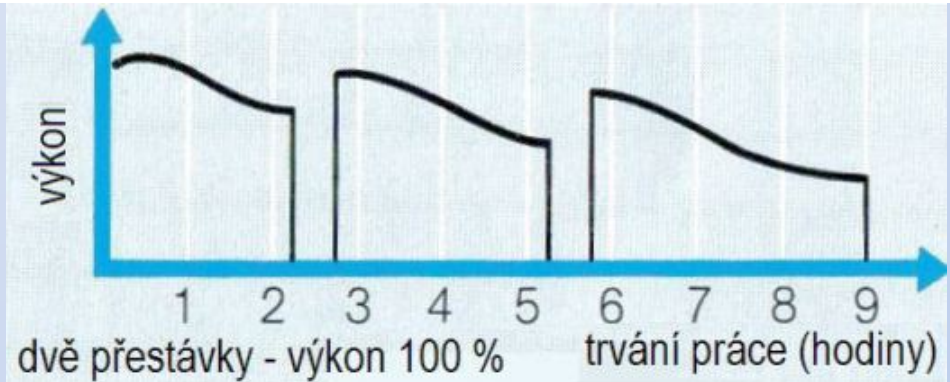

pracovní doba: únava × odpočinek

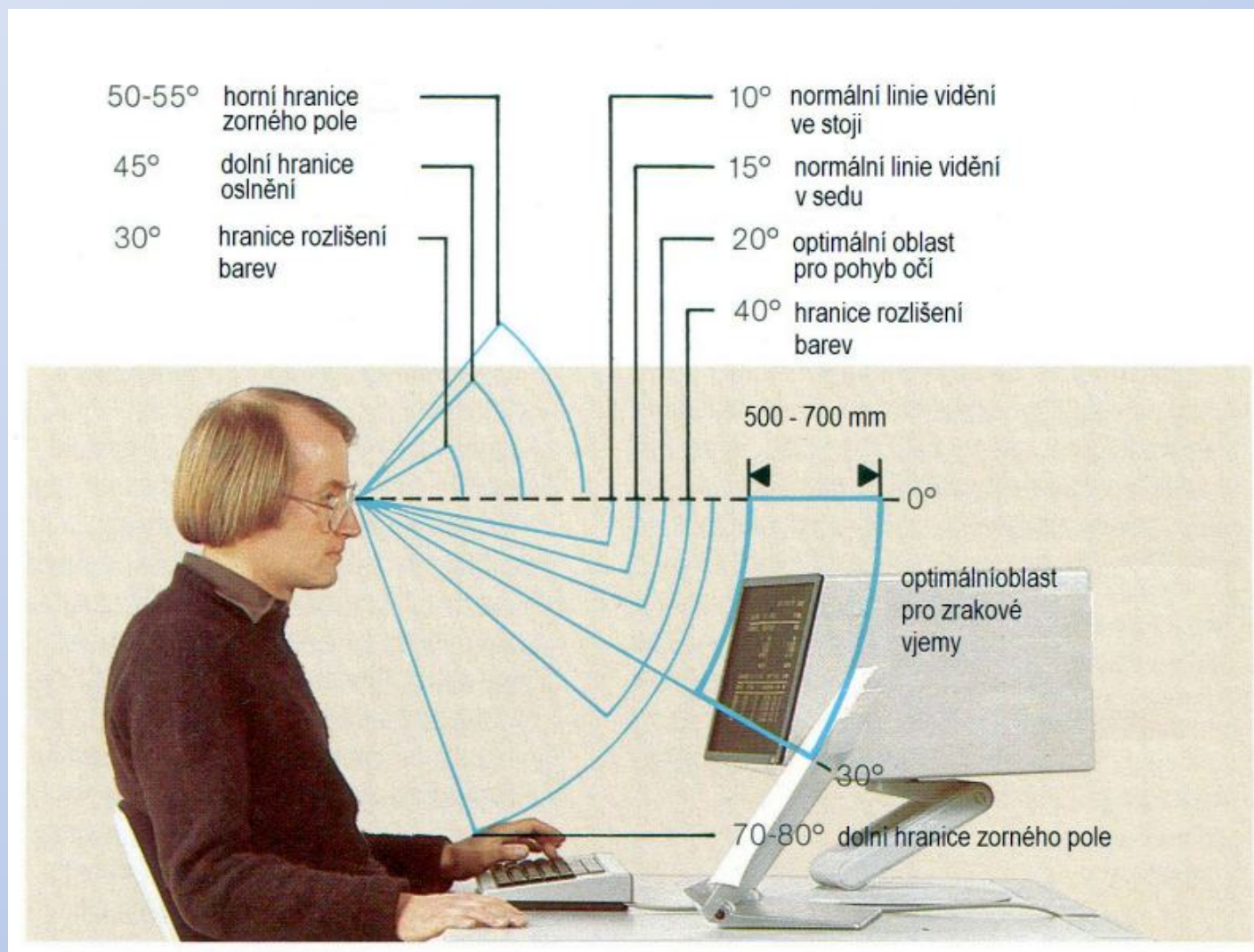

únava
×
odpočinek
×
regenerace
(pracovní přestávky)

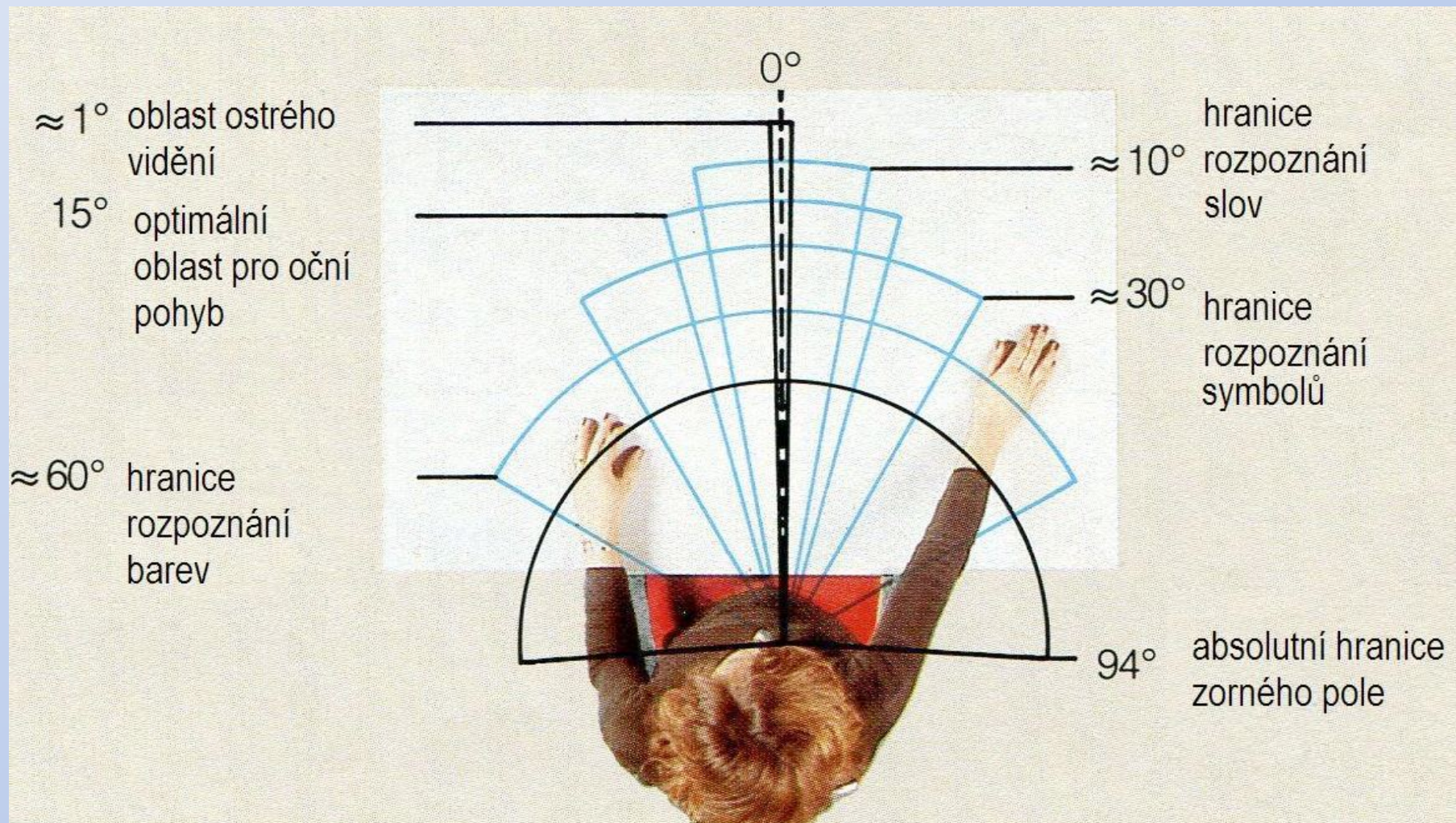

uspořádání pracoviště zorné pole

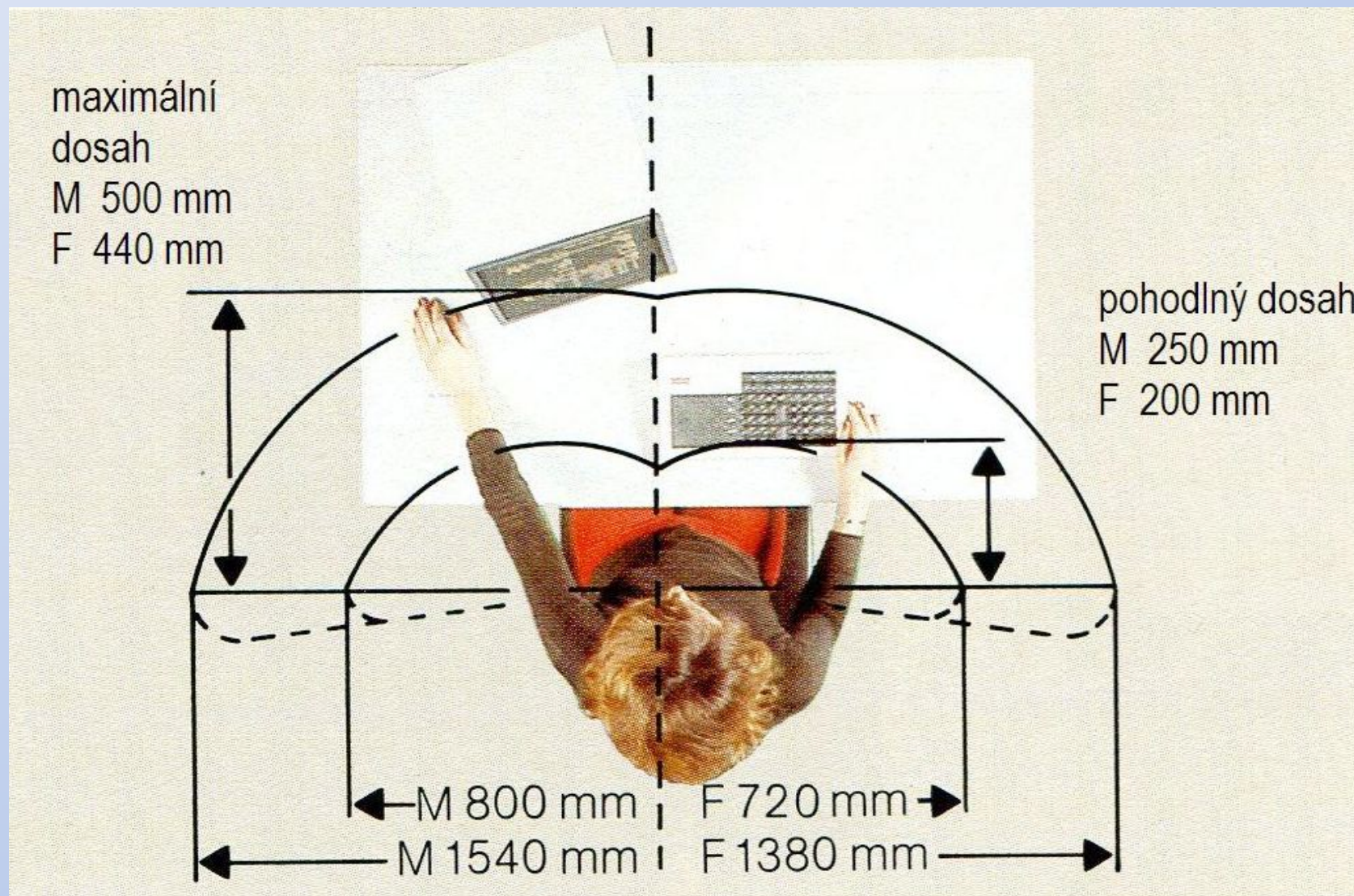

uspořádání pracoviště vzdálenosti a vidění

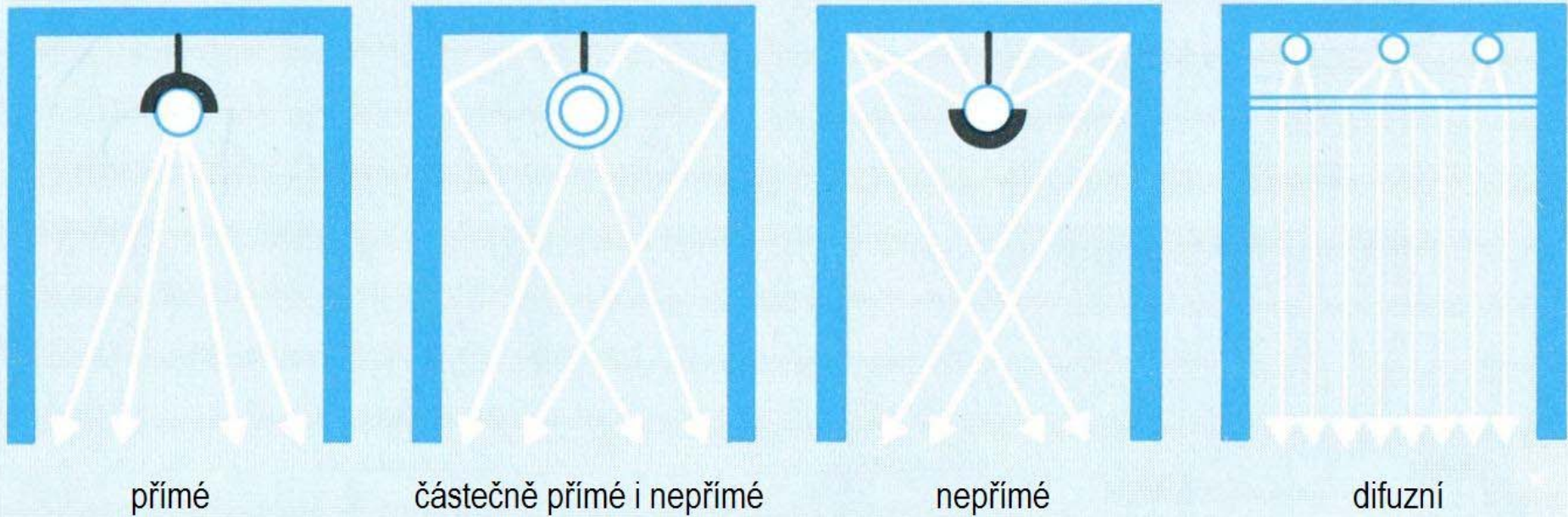

uspořádání pracoviště vzdálenosti a dosahy

prostor - osvětlení

OSVĚTLENÍ

působení barev

emoce	teplota	vzdálenost	
uklidňující	velmi chladná	daleko	
zneklidňující	teplá	blízko	
povzbuzující	velmi teplá	velmi blízko	
povzbuzující	velmi teplá	blízko	
povzbuzující		velmi blízko	
zneklidňující	chladná	velmi blízko	
uklidňující	chladná	daleko	
uvolňující			
tíživá			

akustika v prostoru → ozvěna

mikroklima → teplota

↓
↓
vlhkost

pohyb vzduchu (táhne, průvan)

hierarchie
lidských potřeb

*uspořádáno do
pyramidální podoby
(podle Maslowa)*

každá vyšší
úroveň (vrstva)
se stává
důležitou teprve
po zajištění
potřeb z vrstvy
níže ležící

Ergonomie výrobků

ovládací prvky

ovládací síly

Metodický pokyn k pracovnímu listu

Žáci pracují s pracovním listem samostatně.
Vyhodnocený pracovní list slouží jako podklad
pro klasifikaci. *(správné odpovědi viz dále)*

12 úloh → správné řešení = bod

Hodnocení: 11-12 b. - výborně

9-10 b. - chvalitebně

6-8 b. - dobře

3-5 b. - dostatečně

2 b. a méně - nedostatečně

Řešení pracovního listu

- 1) Slovo ERGONOMIE se skládá ze dvou řeckých slov, ergon a nomos. Tyto pojmy mají v češtině význam zákon a práce. Která polovina slova ERGONOMIE znamená práci? ..... *ergo* .....
- 2) Čím se zabývá ANTROPOMETRIE ?
..... *měřením lidského těla, jeho síly atd.....*
- 3) Má člověk nějaké receptory také například na rukách? A jaké?
..... *hmatové.....*
- 4) Tyčinky a čípky jsou světločivné buňky v oku. Které jsou podstatné pro rozpoznání barev? .....*čípky.....*
- 5) Jeví se vzdálenější předměty tmavší nebo světlejší ? ...*světlejší.*
- 6) Co je to periferní vidění? ...*okrajové, na kraji zorného pole.....*
- 7) Rozpozná člověk periferním viděním spíše barvu nebo pohyb? *pohyb.*
- 8) Rozptýlené světlo se nazývá cizím slovem *difuzní.* (doplň)
- 9) modrá *uklidňující* fialová *zneklidňující* červená *zneklidňující*
Napiš ke každé z uvedených barev, zda je spíše uklidňující, nebo zneklidňující.
- 10) MIKROKLIMA charakterizují *teplota* (doplň)
vlhkost
pohyb vzduchu
- 11) V pyramidě lidských potřeb podle Maslowa tvoří druhou nejspodnější vrstvu (hned nad fyziologickými potřebami) potřeba ...*bezpečí...* (doplň)
- 12) Uveď výhody dřevěného držadla proti kovovému.
teplejší na omak, izoluje tepelně i elektricky

Prameny a literatura:

Radl, G. W., Ergonomie Grundlagen der Arbeitsgestaltung, Nixdorf AG, 1986

Dílo smí být dále šířeno pod licencí CC BY-SA (www.creativecommons.cz).

Materiály jsou určeny pro bezplatné používání pro potřeby výuky a vzdělávání na všech typech škol a školských zařízení. Jakékoliv další využití podléhá autorskému zákonu.

Všechna neocitovaná autorská díla jsou dílem autora.